de Panorama

Rebellenclub

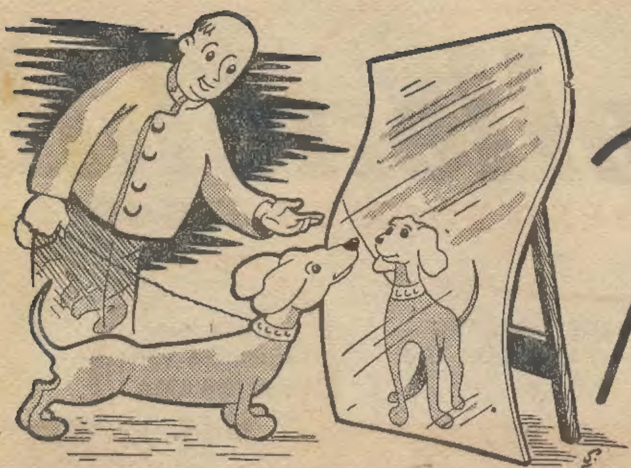
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 8 — 23 FEBRUARI 1951





JUMBO ALS
CIRCUSARTIST



Pollie EN DE LACHSPIEGEL

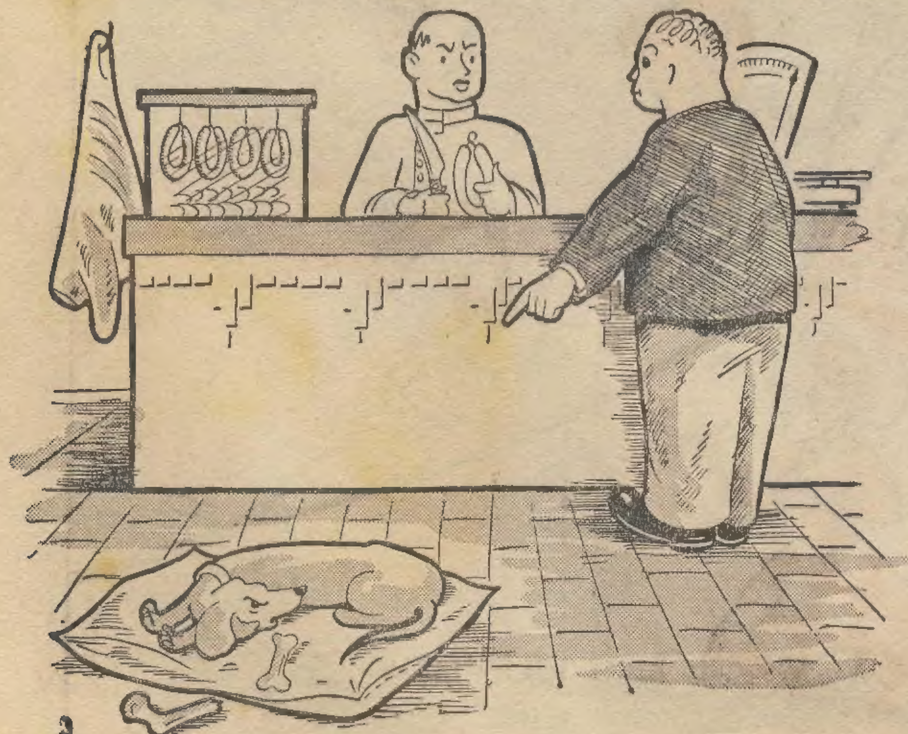
Hebben jullie wel eens een takshond gezien? Ja? Nu, dan weten jullie ook, dat het een grappig beest is met zijn lange, ronde lichaam en zijn korte pootjes. Bepaald mooi is zo'n takshond niet en het valt best te begrijpen, dat sommige mensen hem wel eens vergelijken met een knakworst of iets van dien aard. Want daar lijkt hij heus wel een beetje op!

Maar ik wilde jullie de geschiedenis vertellen van Pollie en de lachspiegel. Pollie was zo'n takshondje, waarover we het net hebben gehad. Maar over haar uiterlijk maakte ze zich op het moment dat dit verhaal begint, absoluut geen zorgen. Ze was eenvoudig tevreden met haar bestaan en vond, dat ze het best getroffen had met haar baas. Die was slager en dus schoot er voor Pollie natuurlijk menige lekkere kluif en menig hartig brokje vlees over. Meestal lag Pollie overdag in een hoekje van de slagerij op een kussen. Ze bracht daar haar tijd door met kluiven of een dutje doen. De klanten die in de winkel kwamen, waren daar al lang aan gewend en letten nauwelijks meer op haar. Ook de baas had overdag niet veel tijd voor haar, maar nu en dan aaide hij haar eens over haar vel of gaf haar wat lekkers te snoepen.

's Avonds, als de winkel gesloten was, begon pas het prettigste deel van de dag. Dan nam de baas Pollie mee uit wandelen, en die liep dan met haar korte pootjes tippetip-tip gezellig naast hem. Soms bekeek de baas de etalages in de winkelstraten van het kleine stadje. Gewillig stond Pollie dan telkens stil, zo lang de baas daar zin in had. Een heel enkele keer mocht Pollie ook wel eens mee op visite. Het waren dan vriendelijke mensen waar ze kwamen, die aardig tegen haar praatten en haar soms lekkere dingen toestopten.

Maar het heerlijkst van alles vond Pollie toch wel, als de baas haar meenam naar buiten, naar de weilanden of de bossen, die niet ver uit de buurt lagen. De baas zette er dan altijd een vrolijk gangetje in en Pollie voelde zich dan pas echt in haar element. Je zou versteld hebben gestaan als je gezien had, hoe hard ze met haar kleine, korte pootjes draven kon, wanneer ze daar zin in had!

Ja, die Pollie had het best naar haar zin bij haar baas en lange tijd dacht ze, dat een takshondje zijn het prettigste was wat er op de hele wereld bestond. Tot zij op zekere dag wreed in die gedachte werd gestoord. Maar laat ik vertellen, wat er gebeurde.



Er waren nieuwe mensen in de buurt komen wonen, en Pollie's baas hoopte al, er een goede klant bij te krijgen.

Inderdaad stapte kort daarop een vreemdeling de winkel binnen. Het was een grote, zware man. „Zeg, geef me eens gauw een pond biefstuk en een pond knakworstjes," galmde zijn grove stem door de winkel. Daar kreeg hij ineens Pollie in de gaten, die als gewoonlijk rustig in haar hoekje lag te kluiven. Hij barstte in een bulderend gelach uit. „En die mollige saucijs daar op dat kussen kun je er ook wel bijdoen," zei hij grinnikend. „Met een flinke portie mosterd zal die best smaken. Ha! Ha! Wát een model, wát een poten!"

Pollie's baas woog het gevraagde vlees af en wikkelde het in papier. Hij deed net, of hij de laatste opmerking van zijn klant niet gehoord had.

Maar tersluiks keek hij naar Pollie. Zou ze het ook gehoord hebben?

Nu, Pollie had alles wel degelijk gehoord en begrepen! Ontdaan hield ze op met kluiven en verborg van schaamte haar kop tussen haar voorpoten.

De dikke man nam het pakje vlees van de toonbank en ging heen. Maar zelfs toen hij de winkeldeur al achter zich gesloten had, konden ze zijn bulderend gelach nog horen. Zó grappig vond hij zichzelf.

Dat gebeurde op een Woensdag. De dag daarop, Donderdag, lag Pollie net als altijd in haar hoekje op het kussen. Maar helemaal gewoon was het niet. Want telkens als er mensen in de winkel kwamen, kromp ze in elkaar, zo bang was ze, dat iemand weer wat over haar uiterlijk zeggen zou.

Vrijdag kwam ze zelfs helemaal niet in de winkel, maar bleef ze in de kamer daarachter.

Natuurlijk probeerde de baas haar te troosten, maar het lukte niet erg. Hij verzekerde Pollie, dat ze helemaal niet op een worstje leek. Heus, en haar poten waren ook helemaal niet gek. Die man leek wel niet goed wijs om zo iets te beweren. Hij ging zelfs zover, dat hij tegen Pollie zei: „Je bent juist zo mooi rank en slank; alle honden mochten willen, dat ze er zo uitzagen!"

Maar Pollie schudde bedroefd haar kop. Hoe graag ze ook wilde, ze kón haar baas niet geloven . . . .

Toen werd het Zaterdag en kreeg de baas een reuzenidee. „Kom, Pollie, ga je mee?" vroeg hij na sluitingstijd. „Er is kermis en daar moeten we toch nodig eens een kijkje gaan nemen."

Pollie was nog steeds in een neerslachtige bui, maar om haar baas een plezier te doen, liet ze zich overhalen. Haar pootjes gingen echter niet zo rap als anders naast hem, maar lieten een droevig „slof . . . . slof . . . . slof . . . ." horen.

Daar waren ze al op het kermisterrein. Wat deed Pollie's baas? Hij nam Pollie regelrecht mee naar een grote, verlichte tent, waarop met mooie letters „Doolhof-Lachspiegels" te lezen stond. Daar gingen ze naar binnen en hij zette Pollie recht tegenover de eerste de beste lachspiegel neer.

En wat zag Pollie?

Een mooie, grote hond, met sierlijke lange poten, zoals ze er nog nooit een was tegengekomen.

„Nou zie je zelf," zei de baas, „zo'n ranke, slanke hond bestaat er geen tweede. Mooi hoog op de poten, het is een lust om naar te kijken."

Ja, toen geloofde Pollie hem eindelijk en ze was weer tevreden met haar bestaan van takshondje.

Als er later nog eens mensen kwamen, die iets op haar poten hadden aan te merken, trok ze zich daar niets van aan. Ze wist immers wel beter!

MIDAS' MALLE MORMELKUREN



Nou, na die triomf
op de man met 't geweer,
Zei ik bij mezelf:
ja, wat wil je nog meer?
Je bent een Napoleon,
wees nu maar gerust,
En doe nou precies
wat je hondenhart lust.
Ik had een gevoel
of 'k de wereld bezat;
En vol frisse moed
ging ik weer op het pad.
Geen kamer, geen baas
die bevelend me riep;
Ik hapte de vrijheid
waarheen ik ook liep.

Maar ach, voor een hond
is 't parool steeds: kijk uit,
Want voordat ik 't wist,
was mijn vaart al gestuit
Door de nijdige klap
van een ijzeren ding,
Dat venijnig mijn achterpoot
klemd' als een ring.
Ik rukte en ik trok,
maar ik raakte niet los,
Want ik zat in een val,
opgezet voor een vos.
Ik hoord' iemand stappen,
bleef liggen voor dood
Met m'n snoet tegen d'aarde
en de klem om mijn poot.



(Wordt vervolgd)

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS











School in de wildernis

„Wat is iedereen toch laat!"
Maakte juffrouw Aap zich kwaad.
„De schoolbel heeft al lang geluid.
Heus, mijn geduld is bijna uit!"

Daar kwam opeens, met veel geweld,
De olifant, Bob, aangesneld.
„Ik ben zo laat," bracht hij naar voren,
„Door 't wassen van mijn grote oren."

Een haas verscheen, zij heette Loesje,
Ook zij had wel een aardig smoesje:
„Na 't eten van mijn boterhammen
Moest ik nog al mijn haren kammen."

De neushoorn trad tussen de bomen.
Hij zei: „'k Heb heus niet liggen dromen.
Toe, wilt u niet zo lelijk kijken;
'k Moest kreukels uit mijn jasje strijken."

Gijs de giraf was erg ontdaan:
„Hoe zou het u dan zijn vergaan?
'k Wed, u zou er beslist voor passen,
Per dag zo'n lange hals te wassen."

De duizendpoot zei met een snik:
„Als u moest poetsen zoals ik,
Ik heb aan schoenen duizend paar!
Nog op geen morgen kwam u klaar."

Een grijnslach op zijn brede mond,
Kroop daar de krokodil in 't rond.
„Met mijn gebit, u kunt het ruiken,
Moet 'k vaten tandpasta gebruiken."

„En 't hielp je niets, dat is de mop!"
Siste de slang met sluwe kop.
De juf werd boos, trilde op haar poten.
„Gaat maar naar huis, ik heb de school gesloten!"

LEERRIJKE LESSEN

DE WESPEN EN DE POT HONING

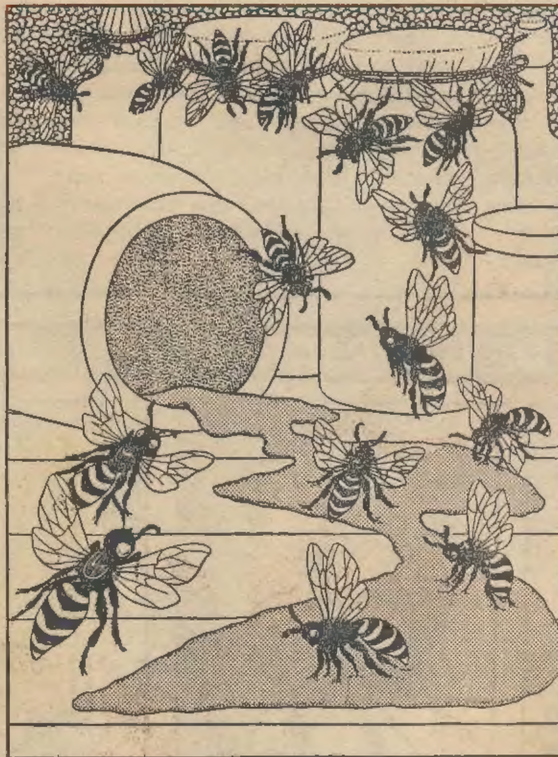
Op zekere dag, toen een hele zwerm wespen uitvloog, op zoek naar eten, ontdekten zij een omgevallen pot honing.

Dat was een reuzenmeevaller, dachten de wespen. Ze stortten zich op de zoete lekkernij en vulden hun buikjes, totdat er geen droppel honing meer bij kon.

Wat een smulpartij!

Maar.... de gevolgen lieten niet op zich wachten.

De wespen hadden aan niets anders gedacht dan aan die zoetigheid. Ze hadden er zich op neergezet, hun pootjes en vleugels vol gesmeerd, hun kop, voelhoorns en oogjes zaten dik onder de plakkerige honing en.... toen ze hun buikjes vol hadden en aanstalten maakten om weer naar hun nest terug te



vliegen, was er geen enkele wesp, die in staat was om een vleugel te bewegen. Ze zaten gewoon vastgelijmd in al die honing.

En toen de eigenaar kwam en hij al die wriemelende en klauwende beestjes zag, maakte hij er korte metten mee.

Leert deze fabel ons niet, dat het met die honing gesteld is als met die kwade gewoonten van ons, welke we ons zozeer aanwennen, dat wij er als 't ware in vastgelijmd zitten? We doen ons best om er van los te komen, maar wat een moeite en last kost ons dat niet? Voorzichtig dus met de „honing" van de minder goede gewoonten, opdat we het gebruik van onze vleugels niet verliezen.

ONZE WONDERE WERELD

NABOOTSING

ZWAKKERE BROEDERS ONDER DE DIEREN BESCHERMEN ZICHZELF ONDER MEER ÓF DOOR HUN KLEUR AAN TE PASSEN AAN DE OMGEVING, OF DOOR DE VORM NA TE BOOTSEN VAN DIEREN DIE STERKER BEWAPEND ZIJN.



DE GIRAFFE EET GRAAG LOVER VAN DE SCHERMACACIA EN WANNEER ZE TUSSEN DE STAMMEN STAAT, VALLEN DE VLEKKEN VAN HAAR HUID HELEMAAL SAMEN MET LICHT EN SCHADUW VAN DE BLAREN. DE LANGE POTEN LIJKEN WEL KLEINE STAMMEN.



DE HERMELIJN DIE TOT DE MARTERFAMILIE BEHOORT, TREKT IN DE WINTERMAANDEN EEN WIT PAKJE AAN, MAAR ZORGT IN DE ZOMER VOOR EEN LEKKER BRUIN VACHTJE.



DE TIJGER HEEFT ZIJN BESCHERMENDE STREPEN, DIE SAMENVALLEN MET DE GROVE, DONKERE LIJNEN VAN DE GROTE GRASSOORTEN, DIE IN DE TROPEN GROEIEN.



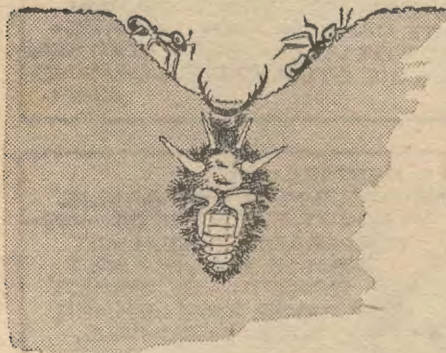
DE CITROENVLINDER RUST BIJ VOORKEUR OP DE SPORK OF ZWARTE ELS, OOK GENAAMD WATER VLIERBOOM. DE VLINDER IS LICHT GEEL, MAAR DE ACHTERKANT VAN DE VLEUGELS BOOTST NIET ALLEEN DE KLEUR VAN HET BLAD NA, MAAR TOT ZELFS DE FIJNERE NERVEN DAARVAN.



HET SCHILDPADTORRETJE IS EEN KEVERTJE, DAT WE VINDEN OP BRANDNETELS EN DISTELS; HET IS EEN GROEN, PLAT DIERTJE, DAT MEN MAAR AL TE GEMAKKELIJK VOORBIJZIET. OOK DE LARVEN EN EITJES HEBBEN DEZELFDE VORM EN KLEUR.

De Mierenleeuw





„Na de verhalen over vreedzame diertjes zal ik jullie nu eens wat over het leven van een roofdier vertellen," zo begon oom Jaap zijn praatje met Jan en Joop.

„Nu moet je bij het woord roofdier niet direct aan een leeuw of een tijger denken, want ook onder heel kleine dieren kennen we geweldige rovers. Je zult wel merken, wanneer je nog wat meer over het dierenleven hoort, dat er bijna geen dier is of het heeft een aantal vijanden, waarvoor het terdege moet oppassen.

Ik ga jullie nu wat vertellen van de vijand van de mieren: de mierenleeuw. Als je dit beestje eens aan het werk wilt zien, dan moet je 't zoeken in de buurt van een mierennest. Maar in het zand, want het heeft een losse zandbodem nodig; dat zal je straks wel duidelijk worden. Je moet dan uitkijken naar 'n trechtervormig kuiltje in het zand. Meestal zie je in zo'n kuiltje niets, maar wanneer je geduldig blijft wachten, zal er na 'n poosje wel eens een argeloze mier komen opdagen, die zich op de rand van het kuiltje waagt en verloren is. De mierenleeuw, die bij je nadering vlug geheel onder 't zand is weggekropen, gaat z'n buit binnenhalen.



Wat is namelijk het geval?

De mierenleeuw is een insect met platte, brede kop, dik achterlijf en scherpe kaken.

Zetten we zo'n mierenleeuw op het zand, dan kunnen we zien, hoe hij dat mooie, trechtervormige kuiltje, dat een valkuil blijkt te zijn, maakt. Hij werkt namelijk bij het achteruitlopen zijn achterlijfje onder het zand en loopt spiraalsgewijs, terwijl hij met de voorpoot het zand op zijn kop werkt. Daar is die platte brede kop ook voor. Ligt er nu wat zand op, dan slingert hij dit een eindje weg. Zo werkt hij maar door tot er een trechtervormig kuiltje is ontstaan, waarvan de zandkorrels op de rand bij de minste beweging direct naar beneden rollen.

In het midden van de kuil kruipt de rover nu wat onder het zand en wacht af, of er buit zal komen opdagen.

Meestal komt er na korte tijd een mier of ander niet vliegend insect langs het valkuiltje en loopt over de korreltjes op de rand. De zandkorrels rollen nu direct naar beneden. De eerste korrels vallen op de kop van de mierenleeuw. Deze gooit ze snel uit de kuil en wacht af.

Hoe de mier ook ploetert om uit de val te komen, het helpt haar niet; steeds lager glijdt ze, tot ze bij de mierenleeuw is aangeland.

Deze pakt haar met z'n scherpe kaken beet en zuigt haar leeg. Het leeggezogen lijfje wordt via de platte kop weer naar buiten geslingerd.

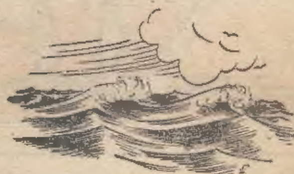
Zo eet het beest zich twee zomers dik en rond, en gaat zich dan verpoppen in een omhulsel (cocon) van zandkorrels.

In de zomer komt uit deze cocon een mooi diertje met mooie gazen vleugeltjes en grote ogen. Het lijkt wel wat op een libel. Een onschuldig diertje, dat nu weer eieren kan leggen, waaruit de vijand van de mieren en andere insecten voorkomt."

WAAROM



ZIET HET WATER VAN DE ZEE SOMS ZO BLAUW?



Wie vaker aan zee is geweest, heeft gezien, dat het water, vooral bij heerlijk stil zonnig weer en open lucht, soms een prachtige blauwe tint vertoonde. En jullie zullen wel gedacht hebben: kijk, dat komt omdat de blauwe hemel daarin wordt weerspiegeld. Dat klopt niet helemaal. Twee geleerden in de natuurkunde hebben uitgeknobbeld, dat die blauwe schijn ergens anders vandaan komt. In dat zeewater drijven millioenen stukjes stof en die stofdeeltjes kaatsen het zonnelicht terug naar de oppervlakte. Maar dat teruggekaatste licht wordt intussen gefiltreerd of gezeefd door heel wat meters water. Dit water slurpt de rode en gele kleuren van het licht op en laat de rest door, dat wil zeggen groen, blauw en violet, die, saamgesmolten, ons het indigoblauw geven of de gewone kleur van diep oceaanwater.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

PAUL, KRISPIJN EN CAECILIA

„Hebben jullie er wel eens aan gedacht," vroeg meester Dierx in 't namenkwartiertje, „waar een groot deel van onze achternamen vandaan komt? Het kwam al een zevental eeuwen geleden herhaaldelijk voor, dat men, ter onderscheiding van personen met dezelfde voornaam, aan die voornaam een bijzondere aanduiding toevoegde. Dikwijls is die aanduiding de naam van de vader; Jan, de zoon van Pieter, werd Jan Pieterszoon, afgekort tot Pieterse of Pieters of Peters. Op dezelfde wijze kregen we ook: Janse, Jansen en Janssen, Reinierse, Klaassen, Hendriks en Hendriksen, Teunissen, Adriaanse, Jacobs, Frederiks en Freriks, Martens en Mertens (van Maarten) en andere. Menigmaal werd aan de voornaam het beroep toegevoegd en daaraan hebben we achternamen te danken als: de Boer, Timmerman of Timmermans (zoon van de timmerman), Smid, Schoenmaker, Visser, Dekker, Dekkers en Leiendekker, Molenaar, van der Molen en Vermeulen, Verver, Bakker, Pannebakker en andere.

Het kwam ook vaak voor, dat achter de voornaam van een persoon de plaats of 't land werd vermeld, waar hij vandaan kwam, of de rivier, waar hij gewoond had, en zo kregen we achternamen als: van Amsterdam, van Putten, van Voorst, van Reeuwijk, van Coevorden, van Zutphen, van Deventer, van Apeldoorn, van Nimwegen, van Boxtel, van Tilburg, de Vrankrijker, Engels, de Pool of Polak, Hamburger, van Keulen, van Rijn, enzovoort. Vaak werd een eigenschap van de persoon ter verduidelijking aan z'n voornaam toegevoegd en aldus kennen we namen als: Goedhart, Trouwhart, de Goeij, Streng, de Rijk.

Heel dikwijls ook werd een lichamelijk kenmerk als bijzondere aanduiding van een persoon gebruikt, zoals wij zien in de namen: de Kort en de Korte, de Lange, de Wit, de Bruin, de Roode, de Zwart, Donker, Klein, de Groot, de Jong, Oud en dergelijke.



Bij de oude Romeinen kwamen dergelijke namen, die een lichamelijk kenmerk aangaven, als voornaam herhaaldelijk voor, en daaraan danken we onder meer de ook bij ons goed bekende namen: Paulus, Krispijn en Caecilia. Paulus betekent klein van gestalte en, overdrachtelijk, de nederige, de geringe, de eenvoudige. Hetzelfde betekenen dus Paul, Paula en Paulina. Krispijn is de Nederlandse naam voor Crispus of Crispinus, en betekent: krulharig, kroeskop. Caecilia, door vele muziekverenigingen tot hun naam gekozen, betekent: de blinde.

Een bewijs, dat de betekenis der namen veelal verloren is gegaan, ligt ook weer in de voornamen. Niemand noemt zijn zoontje Paul, omdat hij daarbij aan klein denkt, of zijn dochtertje Caecilia, de blinde, terwijl het meisje vader of moeder met haar glinsterende oogjes aankijkt!"

DE MAN ONDER DE BEER



Cornelis Gerrit Jonge Kees van Zaandam lag in 1663 met zijn schuit: Hoop op de eerste walvis, ergens in het ijs bij de kusten van Groenland.

Een van de matrozen zag een beer op het ijs zitten en waarschuwde de anderen; maar toen de beer ontdekte dat men jacht op hem ging maken, dook hij in zee. Hij werd echter omringd door de inmiddels uitgezette sloepen. De kapitein bereikte de beer het eerst en stak hem 'n lans door het lichaam.

Ziezo, dacht hij, die is er geweest.



Maar de beer dacht er anders over, klauterde op een ijsschots en bleef er op de loer liggen als een kat op een muis. De kapitein klom ook op die schots, maar de beer sprong plots op hem toe, zodat de zeeman zijn lans kwijtraakte en tot overmaat van ramp onder de beer terechtkwam. Claas Niele van Westzaan sprong met 'n haak op de schots, terwijl een andere sloep naderde om Niele te helpen. De beer scheen toch te schrikken van al het lawaai en geschreeuw, want hij liet zijn slachtoffer liggen waar het lag, dook in zee en werd er door de matrozen verder afgemaakt.

Jonge Kees ging later in Zaandam wonen en liet voor aan zijn huis een steen aanbrengen, waarop het berenavontuur was afgebeeld. En van die tijd af stonden inwoner en huis bij allen bekend als: de man onder de beer.



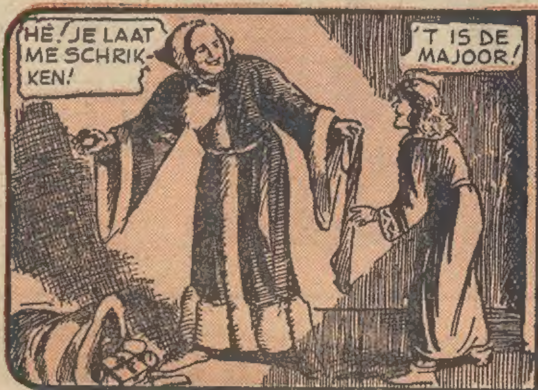
VONKJE



1 't Was de avond voor Kerstmis. Op aanraden van Nannie hadden de meisjes hun kousen bij de haard gehangen. Toen Vonkje 's nachts wakker werd, bemerkte ze, dat de kousen verdwenen waren.



2 Dapper stapte ze haar bed uit en zonder haar vriendinnetjes wakker te maken sloop ze naar de deur, deed die voorzichtig open en keek de gang in. Plotseling week ze terug. Daar was iemand met de kousen bezig!



3 Ze was zo opgewonden, dat ze met grote ogen bleef staan kijken. Ze zag een grote zak met speelgoed en keek dan weer naar de man er naast, die een lange kamerjas aan had. „Maar 't is de majoor zelf," ontviel haar.



4 „Zo, krullebol! Heb je me ontdekt?" lachte majoor Haalder. „Weet je wel, dat je op dit uur in bed hoorde te liggen?" „Ik zocht onze kousen, mijnheer!" antwoordde Vonkje. „Maak je maar niet ongerust; die komen wel terecht!" was het antwoord.



5 De volgende morgen bemerkten de meisjes. dat hun kousen volgepropt zaten met geschenken. Sommige waren zo groot, dat ze niet in de kousen konden. Nannie vloog haar bed uit en juichte: „Kijk toch eens, ik heb een slee gekregen!"



6 't Was een prachtige Kerstdag! Het sneeuwde de hele morgen en toen de kinderen de slee naar buiten brachten, was alles met een wit kleed overdekt. „Laten we op Nannie's slee een sneeuwpop maken!" stelde Vonkje voor.

de vrolijke Vrijbuiter



7 De meisjes gingen dadelijk aan het werk en toen de pop klaar was, reden ze er op de slee mee heen en weer. Toen zij voorbij het aangrenzende huis kwamen, vloog een man de deur uit en stiet de pop omver. „Weg met dat ding!" gromde hij.



8 De kinderen waren eerst te verbouwereerd om iets te zeggen. De pop was niets meer dan een klomp sneeuw. „Wat een engerd!" jammerde Jantha met tranen in haar ogen. „Waarom heeft hij dat gedaan, Vonkje?"



9 „We hebben hem niks gedaan!" antwoordde Vonkje. „Ik ga hem dadelijk vragen, waarom hij zo ruw is geweest!" „Pas maar op, Vonkje!" waarschuwde Nannie. „Mijnheer Grom kan wel eens lastig wezen!"



10 Maar Vonkje kende geen vrees. Hij had zonder reden haar spel verstoord en dat zou ze hem eens flink zeggen. Ze zag, dat de deur van zijn huis openstond; ze klopte en toen ze geen antwoord kreeg, stapte ze dapper binnen.



11 Ze had alreeds bedacht, wat ze mijnheer Grom zou zeggen; maar toen ze in de keuken kwam, zag ze hem zitten met de handen voor zijn gezicht. „Wat is er aan de hand, mijnheer Grom?" vroeg ze.



12 Toen de man haar stem hoorde, sprong hij op van zijn stoel en kwam met open armen op haar toe. „Ben je daar eindelijk, Dolly?" juichte hij. „Maar ik heet helemaal geen Dolly," stamelde Vonkje.



In een stad in het oosten woonden de koopman Aglab en zijn zoon Halim. Aglab was een braaf, eerlijk, algemeen geacht man en Halim een flinke, oppassende jongen. De hele dag hadden zij druk werk in hun winkel en 's avonds kregen ze dikwijls bezoek van Malchi, Aglab's beste vriend, een man, die grote zaken had en soms wekenlang op reis was.

Op een avond na het sluiten van de winkel zaten vader en zoon samen in hun kantoor, terwijl de huishoudster, die na de dood van Aglab's vrouw met veel zorg het huishouden bestuurde, in de keuken bezig was, het avondeten klaar te maken.

Malchi was er die avond niet. Een paar dagen geleden had hij verteld, dat hij op reis moest en waarschijnlijk lang zou uitblijven. Ze zouden zijn gezelschap dus voorlopig moeten missen.

Terwijl ze nog over de zaken van die dag zaten te praten, werd de deur geopend en kwam iemand binnen, die hen met overdreven beleefdheid groette.

„Wel, Nabal, wat wenst ge?" vroeg Aglab.

„Heer Aglab," zei de bezoeker, „ik verkeer in grote verlegenheid. Als ik morgen niet honderd goudstukken heb, wordt beslag op mijn winkel gelegd en ben ik een ongelukkig man. Ik bid en smeek u daarom, help mij."

„'t Is je eigen schuld, dat 't zover met je gekomen is," zei Aglab. „Je verwaarloost je zaken en smijt met 't geld. Ik heb je al enige keren geholpen, maar ik kan niet aan de gang blijven."

„Ik weet 't, heer Aglab, ik heb verkeerd gedaan. Maar ik bid en smeek u, help me nog deze keer en ik beloof u, dat ik voortaan goed zal oppassen. Over een half jaar zal ik u de som met de rente terugbetalen. Och, edele heer, heb medelijden met mij en ik zal u altijd dankbaar zijn."

„Nu, voor deze keer dan nog," zei Aglab. „Toevallig heb ik vandaag een grote som ontvangen en dus zoveel geld in huis." Hij opende een kast, nam er een zak uit, telde honderd goudstukken neer en liet Nabal een schuldbekentenis tekenen. Verheugd streek deze het geld op en ging daarna heen, na zijn weldoener duizendmaal bedankt en hem Allah's rijkste zegen toegewenst te hebben.

Ongeveer een week was sedert verlopen. Daar trof Halim een vreselijke slag. Op een morgen werd zijn vader dood op zijn bed gevonden. Gezond en wel was hij ter ruste gegaan en gedurende de nacht overleden. Dat was een ontsteltenis! Een paar dagen later had onder veel belangstelling de begrafenis plaats.

Toen de treurige plechtigheid was afgelopen, besloot Halim eens te gaan zien, hoe 't met de zaken van zijn vader gesteld was. Tot dusverre wist hij daar heel weinig van. Maar nu hij voortaan alleen voor de winkel stond, diende hij zich toch met alles op de hoogte te stellen.

Hij opende dus de grote kast, die op het kantoor stond. Ze bevatte enige boeken, een menigte brieven en een klein bedrag aan geld. „Er moet toch meer zijn," zei hij en hij onderzocht de hele kast, of er ergens een geheim vak was. Maar hij vond niets.

Hij begreep er niets van en de huishoudster, die hij er bij riep, evenmin. Samen doorzochten ze nu 't hele huis en haalden letterlijk alles ondersteboven. Tevergeefs! Ook in de brieven en in de boeken was geen enkele aanwijzing omtrent het geld te vinden.

En zelfs de schuldbekentenis van Nabal, die Halim toch zelf gezien had, was verdwenen.

't Was een lastig geval. Al gauw kwamen er enige rekeningen, die dadelijk betaald moesten worden en nu moest Halim zeggen, dat hij geen geld had. De mensen keken vreemd op. Geen geld....! Weldra praatte de hele stad er over. Halim geen geld! Hoe was het mogelijk? Men had Aglab altijd voor een van de rijkste burgers van de stad gehouden. En nu zou hij niets hebben nagelaten!

Halim wilde tenminste de dringendste schuldeisers tevredenstellen. Hij ging daarom naar Nabal, die kort tevoren zo goed door zijn vader geholpen was en verzocht hem al vast een gedeelte van het geleende geld terug te betalen.

„Wat praat je van terugbetalen?" vroeg Nabal, alsof hij van niets wist. „Ik ben je geen penning schuldig."

„Maar Nabal," zei Halim, „hoe kunt ge dat zeggen? Ik was er immers bij, toen mijn vader u honderd goudstukken uitbetaalde. Dat weet u toch even goed als ik."

„Ik weet alleen, dat ik toen met uw vader over zaken gesproken heb. Maar geld heb ik niet geleend en dat had ik ook niet nodig. En nu verzoek ik je heen te gaan en me niet meer lastig te vallen."

Daarmee kon Halim vertrekken. Hij ging nu naar de rechter: de kadi, en vertelde hem de hele geschiedenis. De kadi, die een vriend van Aglab was geweest en ook Nabal kende, geloofde hem, maar zei, dat hij niets zou kunnen doen, daar hij geen enkel bewijs had.

Voor Halim werd het nu hoe langer hoe moeilijker. Binnenkort moesten enige grote rekeningen betaald worden en hij zag geen kans aan geld te komen. Tevergeefs wendde hij zich tot enige vrienden van zijn vader. Men beklaagde hem wel, maar niemand kon of wilde hem lenen. En de enige, die hem zeker met raad en daad zou hebben bijgestaan, de trouwe Malchi, was op reis en niemand wist, wanneer hij terugkwam.

En nu moest hij ook nog horen, dat Nabal overal zijn vader en hem ging bekladden. Nabal had al jaren geweten, dat Aglab niets bezat. En nu durfde die Halim nog zeggen, dat zijn vader hem geld geleend had. 't Was net andersom. Hij, Nabal, had Aglab meer dan eens geholpen, maar er niets dan ondank voor gehad....

Zo verstreken enige weken. Op een avond zat Halim in zijn huiskamer. Alle hoop had hij opgegeven. Er zou nu niets meer aan te doen zijn: over een paar dagen zou het huis, waarin zijn vader en zijn grootvader gewoond hadden, gerechtelijk verkocht worden.

Daar hoorde hij de voordeur opengaan. Wie zou nog zo laat komen? Hij hoorde de stem van zijn huishoudster en toen een andere bekende stem. En wat een verrassing, 't was die van Malchi. Hij sprong op, maar eer hij de deur kon openen, kwam Malchi al binnen en drukte hem hartelijk de hand. „Ik ben zoëven van de reis thuisgekomen," zei hij, „en heb gehoord, wat hier allemaal gebeurd is. Maar wees gerust, alles komt in orde. Kom maar eens mee naar de kelder."


Een onzichtbare ijzeren deur sloeg open.

Even later waren ze in de kelder. Malchi zocht enige ogenblikken, drukte toen op een geheime plaats in de muur en een ijzeren deur, die geheel onzichtbaar was geweest, sloeg open. En nu zagen ze een ruimte, waarin een ijzeren kistje en twee linnen zakken stonden.

„Jaren geleden," zei Malchi, „toen het land in oorlog was, heeft uw vader deze bergplaats laten maken om er zijn geld in te bewaren. De metselaar en de smid, die er aan gewerkt hebben, zijn gestorven, maar je vader had mij 't geheim verteld voor 't geval, dat hij eens plotseling zou overlijden. Over een jaar, wanneer hij de zaak wilde overdoen, zou hij 't je ook hebben verteld. Maar 't is heel anders gegaan en 't heeft maar weinig gescheeld, of ik was nog te laat gekomen."

Ze droegen het vrachtje naar de huiskamer. Malchi opende het kistje, door op een geheime veer te drukken. Er lagen enige papieren in, maar verder was 't bijna geheel met goudstukken gevuld en de linnen zakken bleken een groot bedrag aan zilvergeld te bevatten.

„'t Huis behoeft niet verkocht te worden," zei Malchi. „Zoals ge ziet, zijt ge nu rijk genoeg. Maar wat zijn dat voor papieren?"

Halim zag ze een voor een in. Het waren bijna allemaal betaalde rekeningen. Maar opeens riep hij verrast uit: „Ha, daar is de schuldbekentenis van Nabal!"

't Behoeft wel niet gezegd, dat er vreugde was in 't huis van Halim. De volgende morgen ging de jonge koopman naar de kadi.

Deze wenste hem van harte geluk en zond daarna een gerechtsdienaar om Nabal te halen. Weldra kwam Nabal. In 't eerst hield hij vol, dat hij Halim niets schuldig was, maar toen de kadi hem de schuldbekentenis toonde, kon hij niet langer ontkennen en smeekte om genade.

* * *

Op voorspraak van Halim, die kwaad met goed wilde vergelden, kreeg hij genade en ook uitstel van betaling. En hij toonde zijn dankbaarheid daarvoor, door voortaan eerlijk, ijverig en spaarzaam te zijn, zodat hij na enkele jaren zelf een welgesteld man werd.



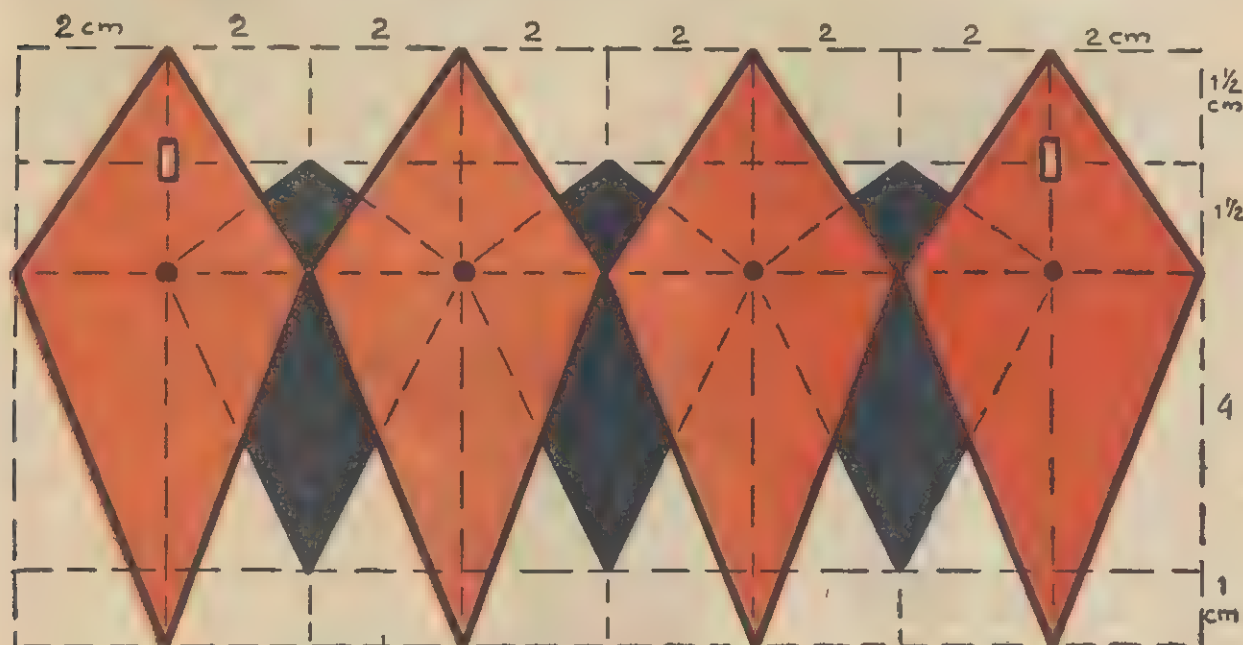
De kleine knutselaar



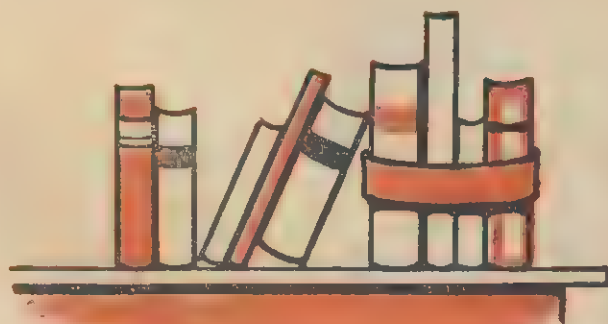
WE MAKEN EEN SLEUTELHANGER

Benodigd: een plankje triplex van 8 bij 16 centimeter. Verdeel de zijden van 16 cm in acht stukken van 2 cm en verbind die verdeelpunten door hulplijnen. Meet dan op de korte zijden, te beginnen aan de bovenkant, achtereenvolgens af: 1½ cm, weer 1½ cm; dan 4 cm en tenslotte 1 cm. Trek ook tussen die verdeelpunten der beide korte zijkanten hulplijnen. Zaag dan met de figuurzaag het hele geval uit, natuurlijk alleen langs de buitenomtrek, zodat je een figuur krijgt, bestaande uit vier grote vliegers.

Zaag dan nog de twee kleine rechthoekjes uit de eerste en vierde grote vlieger, want die moeten dienen om het rekje aan op te hangen. Op de plaatsen, die aangegeven worden met een punt, schroef je een haakje om een sleutel aan te hangen. Kleur de grote vliegers groen en de kleine oranje. Doe dat voordat je de haakjes hebt ingedraaid. Om te voorkomen, dat beide kleuren in elkaar vloeien, snij je de lijnen, die de afscheiding vormen tussen beide vliegers, in met een scherp mesje. Dat kun je best langs een liniaal doen.



VOOR ONS BOEKENREKJE



Als we een massa boeken op ons plankje hebben staan, maar 't plankje toch niet vol krijgen, dan brengt een stevige gummiband uitkomst. De band wordt om de twee of drie laatste boeken gedaan. Boeken, welke op die manier bij elkaar worden gehouden, staan heel stevig en beletten de overige collega's om te vallen. En zo'n rubberband heb je wellicht ook veel gauwer bij de hand dan een boekensteuntje. In elk geval is het goedkoper.

RONDEDANS

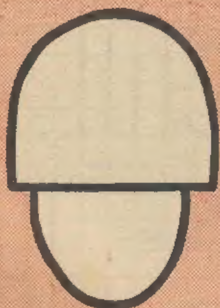
Neem een stuk vierkant papier, dat je dubbel vouwt, daarna nog eens dubbel en dan nog eens, maar dan langs de diagonale lijn, zodat er een driehoek ontstaat zoals op de afbeelding.

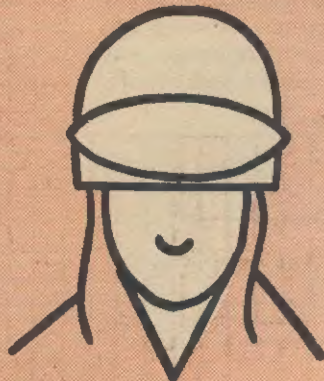
Trek nu op dat gevouwen papier de afbeelding van de boom en de jongen over, of, als je alles groter wilt hebben, teken je de figuren over. Nu neem je een schaar en je knipt de figuren rondom uit, maar je mag niet verder gaan dan de stippellijntjes, omdat de figuren aan het papier moeten blijven vastzitten. Knip voorzichtig en langzaam, want het gaat niet zo makkelijk, doordat het papier achtdubbel dik is door het vouwen.

Ben je klaar met knippen, vouw het papier open. Je krijgt dan acht jongens te zien, die om vier grote bomen dansen (acht halve bomen). Al die figuurtjes worden langs de stippellijntjes a b en c d naar omhoog gevouwen, zodat ze goed rechtop staan.

Nog aardiger is het, als je de jongens en de bomen van te voren gekleurd hebt met kleurpotlood of waterverf.









HOE TEKEN IK EEN MOTORRIJDER?

WAT WORDT ER GESPEELD?

KUILTJE STUITEREN



Men maakt drie kleine kuilen op ongeveer vijf voet afstand van elkaar, en op zowat zes voet van het eerste kuiltje trekt men een lijn. Van die lijn af begint het spel. Het lot bepaalt wie het eerst moet spelen. Het komt er bij dit spel op aan, dat de stuiter in het eerste kuiltje blijft liggen. Lukt dit, dan rolt of werpt de eerste speler zijn stuiter naar het tweede kuiltje, dat op vijf voet afstand is van het eerste. Mist hij, dan begint de tweede speler vanaf de lijn.

Men speelt om beurten, naar gelang de andere speler mist of niet. Indien men er de kans toe krijgt, kan men proberen met zijn eigen stuiter die van anderen zo ver mogelijk weg te stoten. Dan kan men weer naar een kuiltje rollen. Het spel wordt gewonnen door hem, die het eerst alle drie de kuiltjes aandoet, heen en terug. Dus: van 1 naar 2 en naar 3 en dan terug van 3 naar 2 en naar 1. Wie wint, ontvangt van elke speler zoveel stuiters als hij nog kuiltjes moet aandoen. Bijvoorbeeld A, B en C spelen samen. A wint en daarbij ligt C in kuil 3 en B staat nog aan de lijn. Dus ontvangt A van B 5 stuiters (voor de kuiltjes 1, 2, 3, 2, 1) en van C: 2 stuiters (voor de kuiltjes 2 en 1). In totaal dus zeven.

CONCERT-SPELEN

De kinderen plaatsen zich in een halve cirkel, terwijl in het midden van de halve kring de orkestmeester staat. Ieder kind moet nu een verschillend instrument nabootsen, bijvoorbeeld viool, gitaar, harp, piano enz. Opeens houdt de orkestmeester, die de maat slaat, stil en vraagt aan een van de kinderen, waarom hij of zij zo vals speelt. De aangesprokene moet zich nu verontschuldigen door een reden op te geven, die met het bespeelde instrument te maken heeft. De vioolspeler kan bijvoorbeeld antwoorden: er is niet genoeg hars aan de strijkstok; de pianist kan zeggen, dat zijn instrument niet gestemd is: kortom, ieder moet een antwoord geven, dat betrekking heeft op het instrument, dat hij of zij bespeelt. Men mag echter niet herhalen wat reeds gezegd is, dus ieder moet een verschillende reden opgeven. Wie dit niet doet of kan, moet 'n pand geven. Zo gaat men door, totdat men voldoende panden aanwezig acht om ze in te lossen.



Voor de kleintjes — Hoe leren we tekenen?

No 3. MOLENTJES

We hebben nu al vierkantjes en driehoeken gehad.

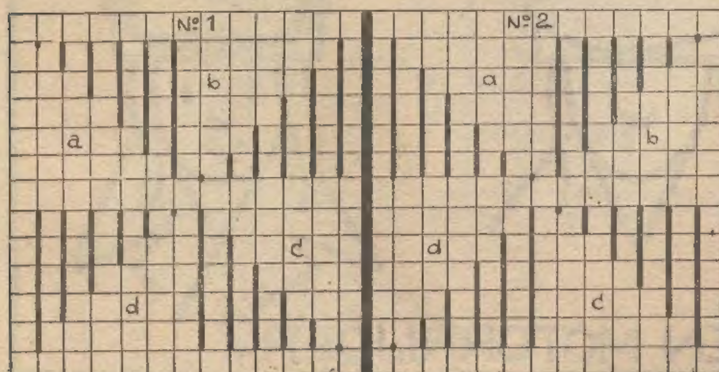
Nu gaan we eens molentjes maken. Die vouwen jullie soms ook uit papier.

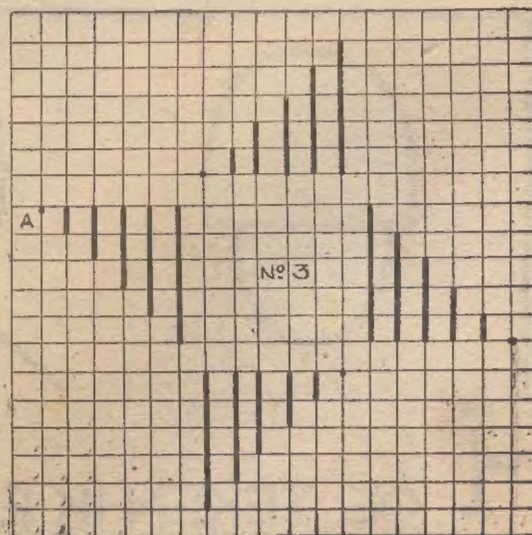
Bekijk de modellen maar eens goed. Wat zien jullie?

Dat we niet alleen uitsluitend gebruik maken van de punten en de vijf lijntjes die jullie al kennen, maar ook van de driehoeken, die jullie in de vorige opgaven hebben leren maken.

En wat hebben we gedaan? We hebben die driehoeken alleen maar telkens een andere stand gegeven, niet? In de vorige oefeningen hebben we van vier zulke driehoeken vierkanten gemaakt en bobijntjes (of diabolo's, weet je 't nog?) en nu maken we molentjes.

Als men goed kijkt, merkt men duidelijk op, dat zo'n molentje, wat de figuren 1 en 2 betreft, eigenlijk maar een groot vierkant is, verdeeld in acht gelijke driehoeken. We hebben er vier driehoeken uit weggenomen (a, b, c en d) en hebben er vier laten staan. Zien jullie het? Probeer nu zelf eens een ander molentje te maken in de vorm van no 3. Maar zo, dat de punt A van de linkerdriehoek beneden komt te liggen. Hoe ziet het molentje er dán uit?

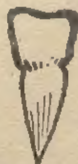
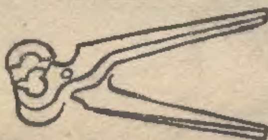


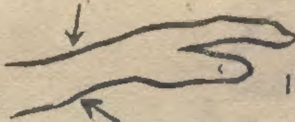


Een bladzij PUZZLES

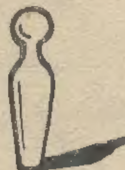
WISSELPUZZLE

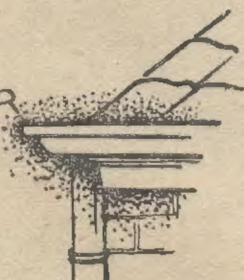
Door telkens een enkele letter te vervangen door een andere.

VERANDER  IN 

VERANDER  IN 

VERANDER  IN 

VERANDER  IN 

VERANDER  IN 

VERANDER  IN 

SPREEKWOORDENREBUS



SPROOKJESREBUS

Grootvader vertelt aan de kinderen een leuk sprookje. Ze zitten allemaal aandachtig te luisteren, want, al hebben ze dat sprookje al zo vaak gehoord dat ze 't uit hun hoofd kennen, toch dringen zij er altijd op aan, dat grootvader dat sprookje nog eens zal vertellen. Kunnen jullie, aan de hand van de tekeningen die boven de verteller staan, uitmaken hoe de titel van dat mooie sprookje luidt?



OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

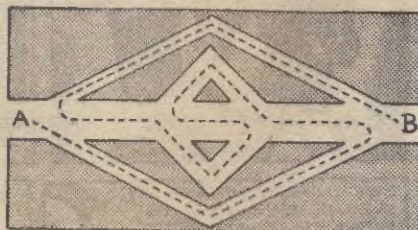
BELOFTE MAAKT SCHULD

Als je aan een broertje of een vriendje een knikker of een tol beloofd hebt, dan moet je je belofte houden, dan ben je aan je broertje of je vriendje een knikker of een tol *schuldig*. Belofte maakt schuld. Denk daaraan, voordat je iets belooft. Veel mensen beloven aan hun medemensen van alles en denken er niet aan te doen, wat ze beloofd hebben. Daardoor dalen zij in achting en veroorzaken heel wat teleurstelling. Beloof nooit iets ondoordacht, maar als ge iets beloofd hebt, houd dan je belofte, ook als het je moeite kost.

HOE HEET DAT DIER?

Oplossing:
1. S-chip.
2. C-actus.
3. H-and.
4. A-ppel.
5. A-uto.
6. P-oes.

TUINPADENPUZZLE:





PIER PANIEK en HET ZUSJE VAN SJORS, SUZIE REBEL

































ZAL PIER DE SCHURK, DIE HIJ ZOEKT, TE PAKKEN KRIJGEN? DE EL VEGAS-RANCH WORDT ZWAAR BEWAAKT EN GRIMMIGE GEVAREN WACHTEN HEM.